

**แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4**
**Guidelines for the Development of Learning Environment Management in Schools
under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4**

¹ศศิวิมล จันทสุข และ ²บรรจบ บุญจันทร์
¹Sasiwimon Chanthasuk and ²Banjob Boonchan

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Graduate School Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand.
E-mail: ¹sasi.wimon1234567@gmail.com, ²banjobbun21@gmail.com

Received June 6, 2024; Revised July 30, 2024; Accepted August 8, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า (1) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านสังคม ด้านบริหารจัดการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านกายภาพ (2) การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ (3) แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร ใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารงานและมีการสื่อสารกับบุคลากรที่ชัดเจน มีการประชุมวางแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน บุคลากรปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี มีเหตุผลและยึดหลักประชาธิปไตย

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา; การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้; สถานศึกษา

Abstract

This article aimed to study the following: 1) learning environment management in schools; 2) a comparison of learning environment management in schools classified according to the school size, and (3) study guidelines for the development of learning environment management in schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4. The sample included 136 administrators. The research tools included questionnaires which had an index item objective congruence index between 0.80-1.00 and a confidence value equal to 0.80, and structured interviews. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and One-way ANOVA. Content analysis was employed for qualitative data.

The research results were found as follows; (1) The overall learning environment management of the school was high. The highest mean was academic, followed by social, and administrative. The least mean value was the physical aspect. (2) Comparison of learning environment managements classified by school size overall was not different. When considering each aspect, it was found that the physical aspects were significantly different at the .05 level. (3) Guidelines for developing a school's learning environment. The school should survey the learning environment to determine management goals, projects, and activities. The schools should assign work that is appropriate to the abilities of personnel. Executives should use science and art in managing work and have clear communication with personnel. The schools should meet to plan educational management for quality student development. Schools should encourage teachers to organize instruction that is appropriate to the aptitudes and interests of the students. The schools should encourage personnel to adhere to professional standards, position standards, and academic standards. Executives should behave as a good example, be reasonable, and adhere to democratic principles.

Keywords: Guidelines Development; Learning Environment; Schools

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน ตลอดจน สิ่งที่เอื้ออำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้ประชากรในทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สามารถเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นหลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ภายใต้ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งปัญญาและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีจุดอ่อนอยู่ที่ โรงเรียนไม่สามารถบริหารงาน ด้านงบประมาณ ระบบบัญชี และการเงิน การพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากร มีระบบการติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่สามารถบริหารจัดการด้านอัตรากำลังผู้บริหารและครูได้ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ส่งผลให้มีปัญหาเรื่องครูเกินเกณฑ์และต่ำกว่าเกณฑ์ ยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 50 ในกลุ่มสาระวิชาหลักได้ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีอุปสรรคอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดปัญหาด้านครอบครัวส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและการศึกษาของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ แต่ระบบเครือข่าย การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตขาดคุณภาพ ช่องทางการรายงานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมีหลากหลายซ้ำซ้อน นโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังไม่เป็นระบบและไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความสับสน ในการทำงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2565)

จากสภาพความเป็นมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา เปรียบเทียบและศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ให้หน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัย ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบของงานวิจัย ดังนี้ กิ่งกนก กิณเรศ (2565) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุเป็นรูปธรรม ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนและด้านความปลอดภัย ซึ่งทุกส่วนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ผลพลอยได้คือนักเรียนและบุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ที่ต้องประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ทางการบริหารให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริงอย่างมีระบบแบบแผน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้โดยใช้หลักคุณธรรมนำความรู้ให้เกิดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

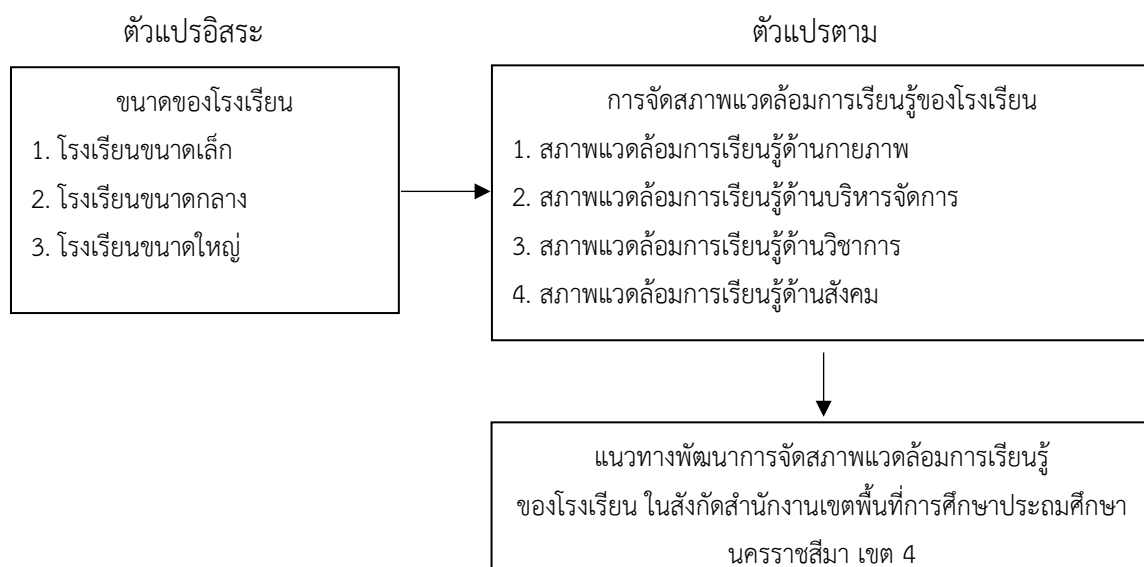
4. ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ที่มีผลหรือมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ อันจะนำมาซึ่งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ซึ่งได้แก่ การติดต่อสื่อสารกัน การร่วมมือกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการยอมรับซึ่งกันและกัน รวมถึงการแก้ปัญหาและสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้

Richardson and Mishra (2018) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ โรงเรียนต้องมีทรัพยากรที่หลากหลายและสามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้เรียน ตัวอย่างหรือผลงานนักเรียนปรากฏในพื้นที่จัดแสดง มีศูนย์แหล่งการเรียนรู้ สถานที่หรือพื้นที่ที่หลากหลายสำหรับนักเรียน โต๊ะ เก้าอี้ รวมถึงอุปกรณ์การเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรยากาศโดยรวมของห้องเรียน ผู้เรียนมีความห่วงใย ความเคารพและเห็นคุณค่าความแตกต่าง มีการดูแลและความร่วมมือที่เน้นความสัมพันธ์กับผู้เรียนและครูที่ดี ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานที่เปิดกว้างและสามารถเลือกทำได้

จากการศึกษา พบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันหลายท่าน ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ 4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม เพื่อศึกษาสภาพการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 180 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 24 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 204 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2566, น. 10) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 124 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 12 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 136 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงและเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวนคำถาม 30 ข้อ 2) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งผู้วิจัย กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ด้านกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ และ 4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม การนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นภาพรวมและรายด้าน แล้วนำมาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) แล้วบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน (ร้อยละ 100) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 58 คน (ร้อยละ 42.65) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 67 คน (ร้อยละ 49.26) และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 8.09) ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ	4.26	0.27	มาก
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ	4.33	0.32	มาก
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ	4.51	0.30	มากที่สุด
4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม	4.36	0.35	มาก
ภาพรวม	4.39	0.22	มาก

จากตารางที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.39$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ด้านวิชาการ ($\bar{X}= 4.51$, S.D. = 0.30) รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม ($\bar{X}= 4.36$, S.D. = 0.35)
และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ ($\bar{X}= 4.26$, S.D. = 0.27)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังแสดงใน
ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ ของโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ	4.22	0.25	4.27	0.26	4.46	0.30	3.878	.023
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหาร จัดการ	4.33	0.28	4.32	0.35	4.45	0.35	0.750	.474
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ	4.50	0.26	4.49	0.33	4.63	0.22	1.069	.346
4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม	4.36	0.33	4.39	0.37	4.24	0.27	0.872	.421
รวม	4.35	0.18	4.37	0.24	4.44	0.14	0.843	.433

*Sig < .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านสังคม ไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 4.22	ขนาดกลาง 4.27	ขนาดใหญ่ 4.46
ขนาดเล็ก		-	0.05	0.24*
ขนาดกลาง			-	0.19
ขนาดใหญ่				-

*Sig < .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ได้แนวทางพัฒนาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ โรงเรียนควรสำรวจสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป้าหมาย มีโครงการ กิจกรรม คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่ทันสมัย
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร ใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารงานและมีการสื่อสารกับบุคลากรที่ชัดเจน
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ มีการประชุมวางแผนการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
4. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม บุคลากรในโรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี มีเหตุผลและยึดหลักประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

1.การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มีการดำเนินงานของผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีการกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติงานที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยใช้หลักความรู้บูรณาการคุณธรรม มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูมีวิธีการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ พัฒนาด้านหลักสูตร การวัดผลประเมินผล

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมีการประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ สาคร มหาหิงค์ (2559) กล่าวว่า ต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่ง เรียนรู้ให้เป็นระบบ บูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ และต้องนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ไปปรับปรุง และ พัฒนาอย่าง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศราวุธ บุญปลอด, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายตามความจำเป็น ของผู้เรียนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้ระบุว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนสิ่งที่เอื้ออำนวย ความสะดวก เพื่อสนับสนุนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ได้กำหนด เป้าหมาย ที่ต้องการให้ประชากรในทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สามารถ เรียนรู้จากระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ภายใต้ระบบ เศรษฐกิจฐานความรู้ที่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งปัญญาและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทร์ไทย (2563) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนอง บุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ มีแนวทางพัฒนา คือ โรงเรียนควรสำรวจสภาพแวดล้อม การเรียนรู้เพื่อกำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการ โครงการ กิจกรรม คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่ควรจัด สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่ทันสมัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ธเนศ ขำเกิด (2553) กล่าวว่า การจัด บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาดสดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแล ความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับ อิทธิพล ทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวย รักงาม รักความสะอาดและความสงบเรียบร้อย ทำให้ เข้าใจตนเองและผู้อื่นไปด้วยจึงเป็นการสมควรที่โรงเรียนจะต้องพยายาม จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี ของโรงเรียน เพื่อประโยชน์และความสุขของนักเรียนโดยถ้วนหน้า กิตติยา โพธิสาเกตุ และรัชชัย จิตรนนท์ (2560) พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเหมาะสมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบัน ปลูกฝังถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมแก่การเรียนรู้ให้นักเรียนภายในโรงเรียน จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเพื่อสอดส่องดูแลและกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็น

ประโยชน์ การกำหนดบุคลากรครูให้เป็นผู้นำด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม กำกับดูแลติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

3.2 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารควรประชุมวางแผนการจัดการศึกษาและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ นิติยร์ดี โจอาซา (2555) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารงานจัดการใดๆ ที่องค์กรได้ใช้ทรัพยากร ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ ตั้งเป้าหมายไว้ หรือศิลปะและกระบวนการการกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้คน เงิน วัสดุสิ่งของและการจัดการการกระทำนั้นจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีการดำเนินการ เพื่อให้คงอยู่มีการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจ การควบคุม และการกระทำที่ทำให้เกิดการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบแบบแผน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทุไทย (2563) พบว่า แนวทางพัฒนา การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ มโนนโยบายในการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม มีการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ทำงานเป็นทีม มีการนิเทศติดตามและประเมินผล มีการประเมินโครงการและนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อม

3.3 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านวิชาการ มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารควรประชุมวางแผนการจัดการศึกษาและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรกิจ ปรามสร (2557) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนควรคำนึงถึง ได้แก่ สถานที่บริเวณโรงเรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในบรรยากาศของการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตตานันท์ สุพรหมินทร์ (2560) แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้แก่ ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า สภาพห้องเรียนควรจัดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีระเบียบ จัดให้มีที่ว่างส่วนบุคคล จัดสภาพภายในห้องเรียนให้ผู้เรียนไม่รู้สึกแออัด ถูกหลักวิชา มีการอิงทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องเรียนไม่ควรมีเสียงรบกวน มีแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก มีโต๊ะเก้าอี้เรียนอย่างเพียงพอ มีขนาดที่เหมาะสมกับผู้เรียน แบบเรียนหรือบทเรียนควรมีปริมาณที่พอเพียงเหมาะสมกับวัย ระดับความรู้ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน บรรยากาศในห้องเรียน ควรมีการร่วมมือกันสร้างบรรยากาศทางการเรียนให้เหมือนโลกของความเป็นจริง ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ลึกในความสำเร็จ

3.4 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ผู้บริหาร ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีเหตุผล มีความยุติธรรม และยึดหลักประชาธิปไตย สอดคล้องกับแนวคิดของ กิ่งกนก กิณเรศ (2565) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีผลหรือมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ อันจะนำมาซึ่งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ซึ่งได้แก่ การติดต่อสื่อสารกัน การร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการยอมรับซึ่งกันและกัน รวมถึงการแก้ปัญหา และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศราวุธ บุญปลอด, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2563) พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ครูกับผู้บริหาร ผู้บริหารให้ความเป็นกันเอง และสนับสนุนส่งเสริมด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรในโอกาสต่างๆ เช่น มอบเกียรติบัตร มอบรางวัล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน ในการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ครูนำไปเป็นแบบอย่าง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากแผนที่ 2 สามารถอธิบายโดยสังเขป ได้ดังนี้

แนวทางที่ 1 ด้านกายภาพ ผู้บริหารควรพัฒนาตามแนวทางให้โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนครบถ้วนเพียงพอ มีการจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนและบริบททั่วไปภายในโรงเรียน จากโครงการและกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาให้มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ

แนวทางที่ 2 ด้านบริหารจัดการ ผู้บริหารควรพัฒนาตามแนวทางให้โรงเรียนมีระบบการทำงานตามโครงสร้างการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวต่อการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

แนวทางที่ 3 ด้านวิชาการ ผู้บริหารควรพัฒนาตามแนวทางให้โรงเรียนคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายและดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อคุณภาพทางการศึกษา

แนวทางที่ 4 ด้านสังคม ผู้บริหารควรพัฒนาตามแนวทางให้โรงเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ผู้บริหาร บุคลากรและผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

สรุป

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปได้ว่า โรงเรียนที่มีแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จะทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายหรือมีผลการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งควรดำเนินงานจากการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามลำดับของผลการวิจัย ดังนี้ ด้านวิชาการ อันเนื่องมาจากการวิชาการเป็นหลักสำคัญของการศึกษาที่จะนำพาผู้เรียนให้เกิดความรู้และประสบการณ์ รองลงมา คือ ด้านสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้ชีวิตร่วมกันอีกทั้งบุคลากรในสถานศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ด้านบริหารจัดการ เพื่อจัดระบบในองค์กรให้เป็นระเบียบ มีความชัดเจน และด้านกายภาพ ซึ่งหมายความว่ารวมถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมในสถานศึกษา วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ที่ต้องจัดเตรียมให้ครบถ้วนหรือเพียงพอต่อผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องมีการปรับประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารต้องพิจารณาการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำแนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน และโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกนก กิณเรศ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(6), 165-178.
- กิตติยา โพธิสาเกตุ. (2561). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรสังคมมณฑลท่าแร่ หนองแสง. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(2), 54-62.
- จิตตานันท์ สุพรมอินทร์. (2560). การพัฒนาแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14(67), 99-100.
- ธเนศ ขำเกิด. (2553). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. *วารสารวิทยาจารย์*, 88(2), 18-20.
- ศราวุธ บุญปลอด, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และจารุวรรณ เขียวน้ำขุม. (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา*, 11(3), 17-27.

- สาคร มหาหิงค์. (2559). การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 4(3), 574-589.
- สุรกิจ ปรางสร. (2557). รูปแบบการเรียนการสอนด้วยเว็บควสท์โดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการแก้ปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 5(2), 24-33.
- อภิบาล สุวรรณโคตร และ สมหญิง จันทุไทย. (2562). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
สถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 7(7), 74-86.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4*. นครราชสีมา: กลุ่มนโยบายและ
แผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4*. นครราชสีมา: กลุ่มนโยบายและ
แผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2566-2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*. นครราชสีมา: กลุ่มนโยบาย
และแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational
and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Richardson, C. & Mishra, P. (2018). Learning Environments That Support Student Creativity:
Developing The SCALE. *Thinking Skills and Creativity*, 27(3), 45-54.